

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2014. április

– kivonat –

Készítette:

az

**Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Főosztály**

Vízkészlet-gazdálkodási Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

**Budapest, Szeged
2014. április 8.**

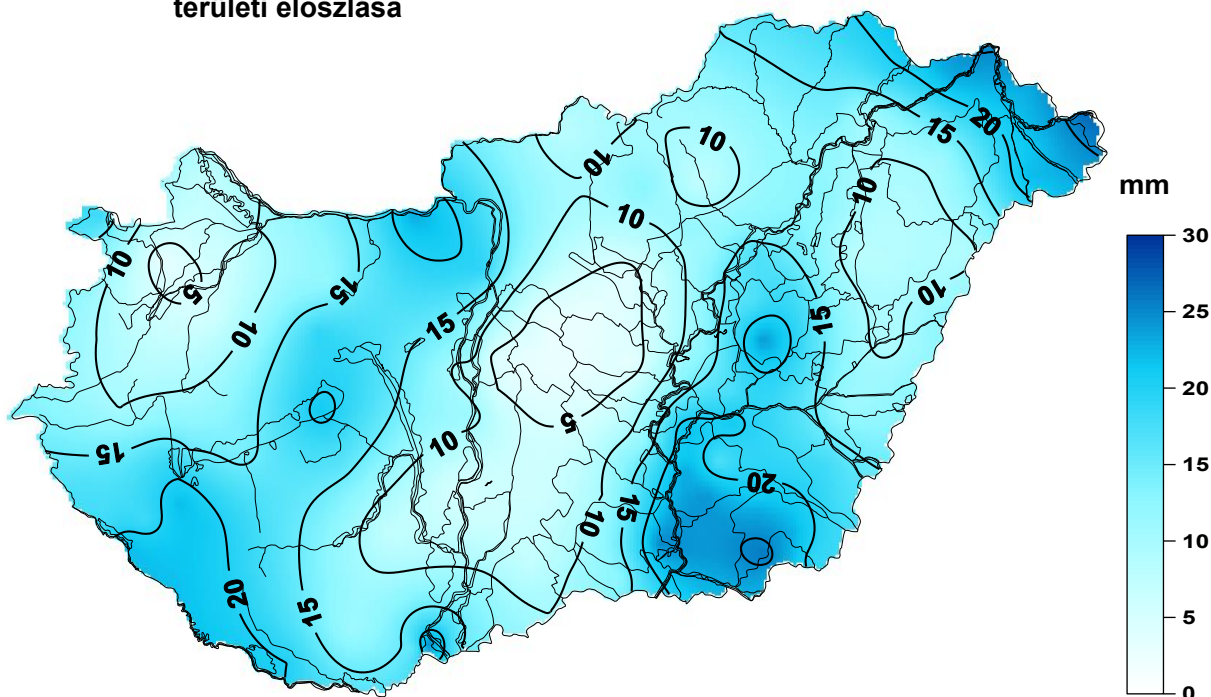
1. HELYZETÉRTÉKELÉS

2014 márciusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 3 mm (Kapunvár, Vasad, Törtel) és 27 mm (Milota) között alakult, az országos területi átlagérték 14 mm volt, ami 17 mm-rel (55%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) március havi átlagánál.

Márciusban az ország egész területén az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. A márciusi átlaghoz képest a legnagyobb csapadékhiány (20-32 mm) a Dunántúl nyugati-északnyugati részén, a Dél-Dunántúlon, a Duna-Tisza közén és a Mátrában fordult elő.

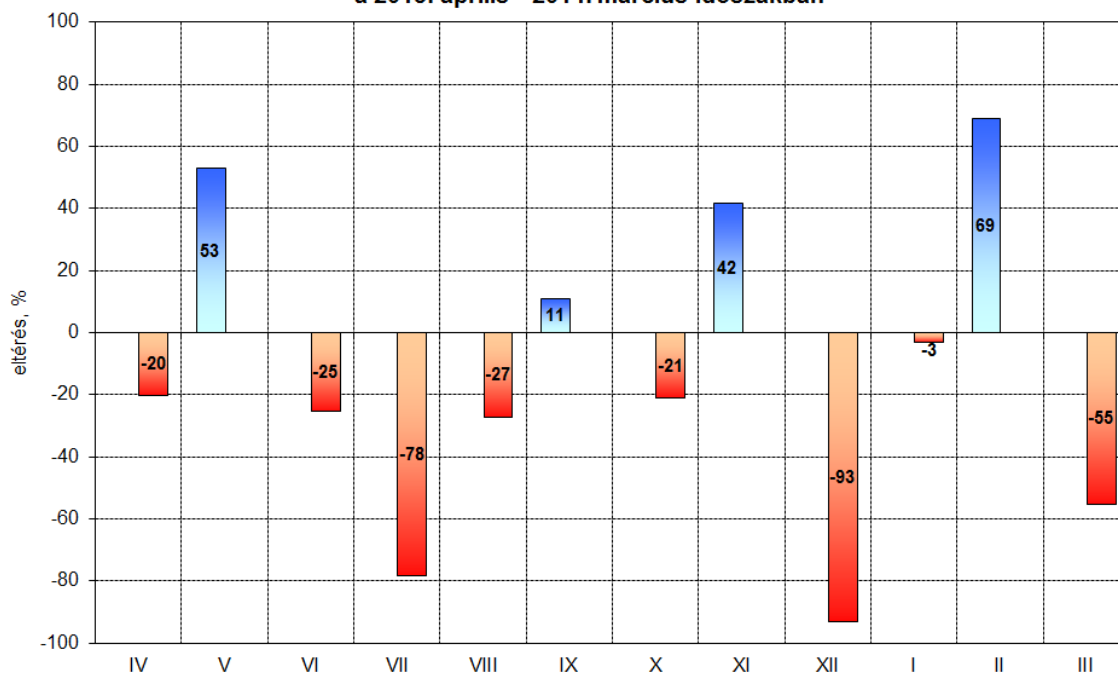
Országos áttekintésben a márciusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (32 mm) Kapunvár állomáson fordult elő.

A 2014. március havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2013. április - 2014. március időszakban

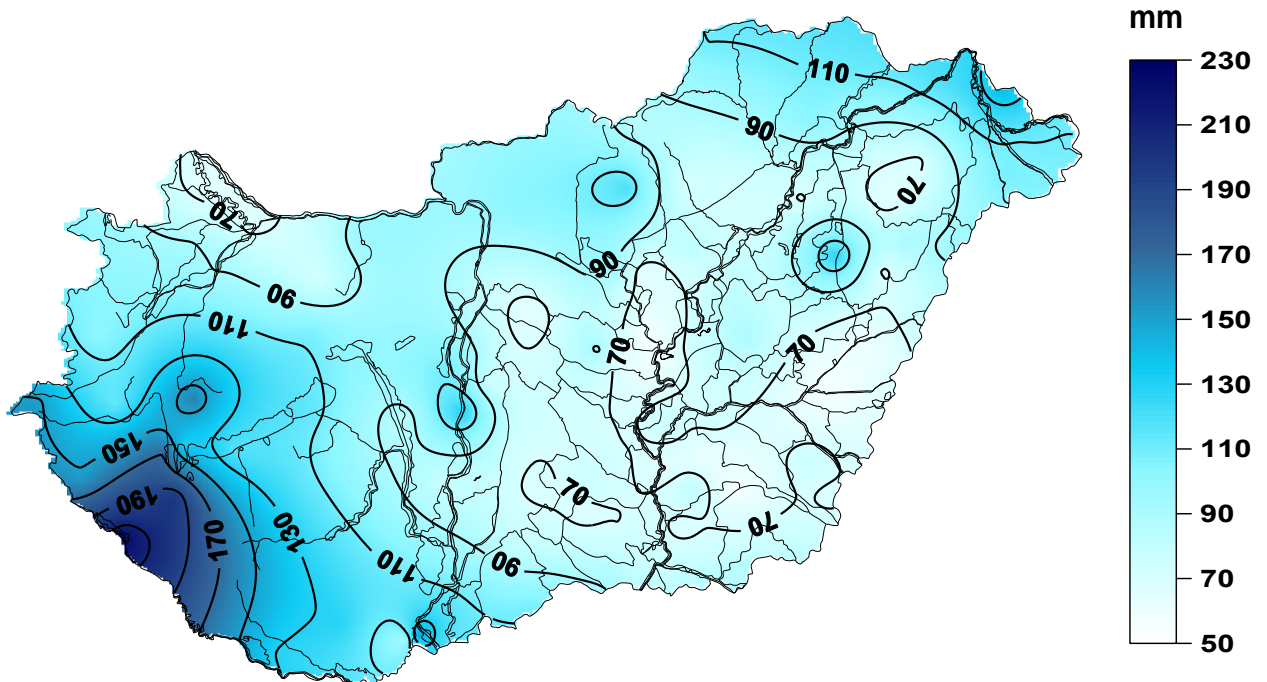

A 2014. január-március időszakban lehullott csapadékösszeg 54 mm (Orosháza) és 222 mm (Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 93 mm volt, ami az időszakos átlagnál 1 mm-rel (1%-kal) magasabb.

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb háromhavi csapadéktöbblet (80-106 mm) a Dunántúl délnyugati részén fordult elő. A január-március időszakban az Alföld délkeleti részén (beleértve a Körösök vidékét) az átlagosnál kevesebb csapadék hullott.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb háromhavi csapadéktöbblet (106 mm) Murakeresztúr, a legnagyobb háromhavi csapadékhiány (34 mm) Orosháza állomáson fordult elő.

A 2014. január-március havi csapadékösszeg területi eloszlása

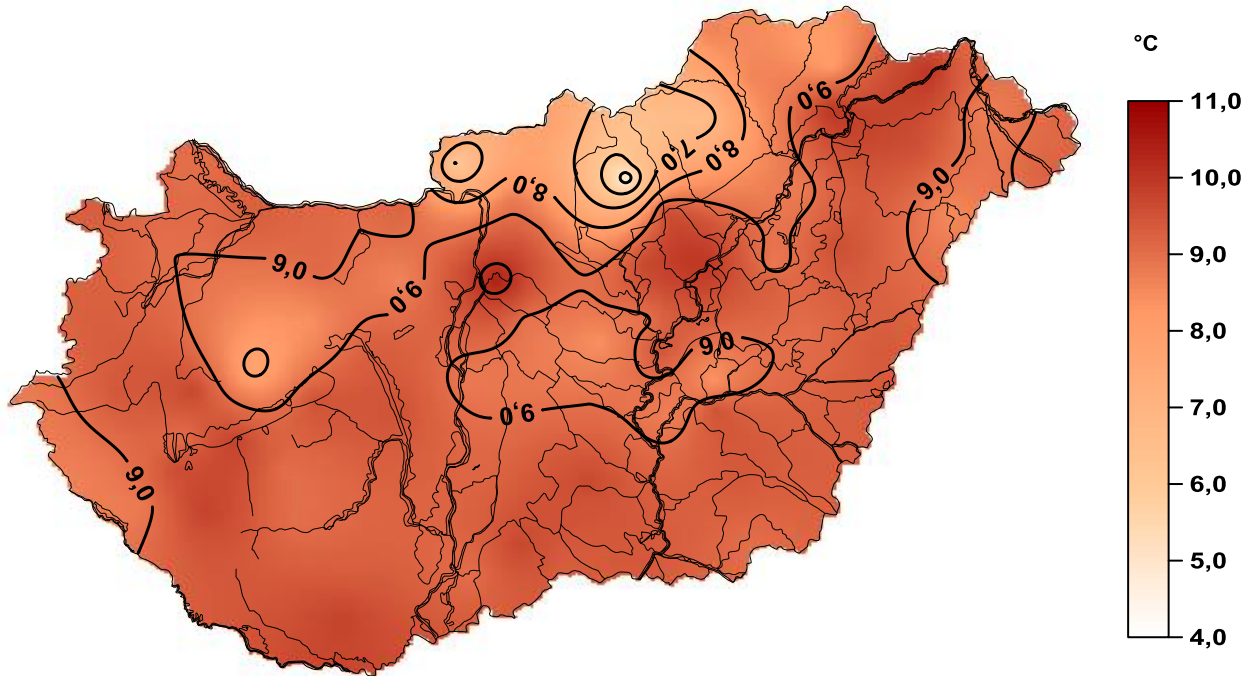
Léghőmérséklet

A március havi középhőmérséklet $4,5^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $10,4^{\circ}\text{C}$ (Budapest-Pestszentlőrinc) között alakult, az országos területi átlagérték $8,9^{\circ}\text{C}$ volt, ami $3,9^{\circ}\text{C}$ -kal (!) magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta a márciusi átlagot.

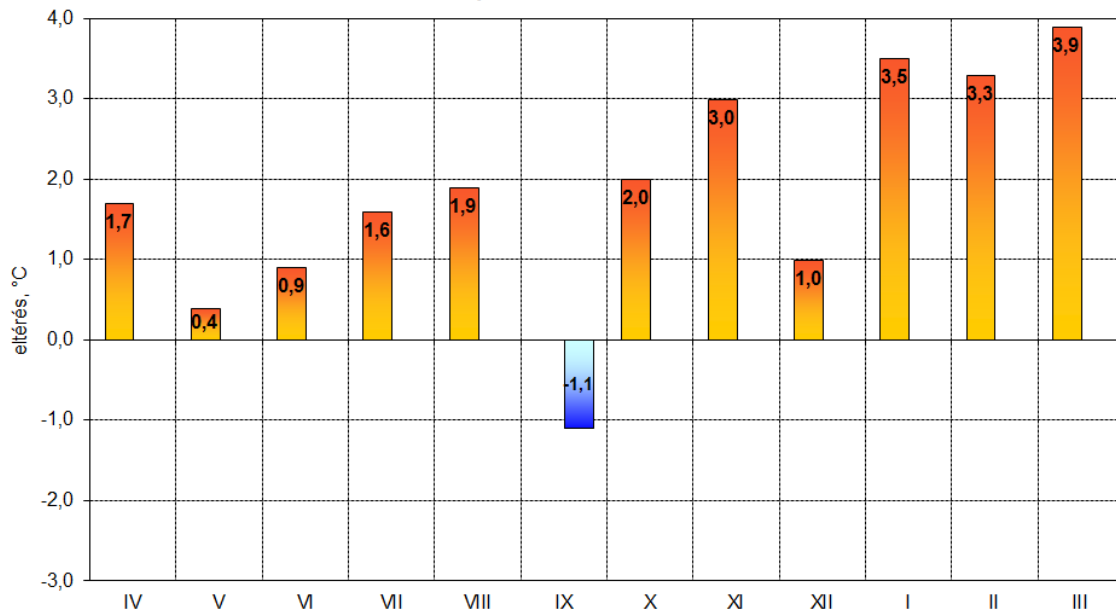
Országos áttekintésben az átlagos március havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés ($5,4^{\circ}\text{C}$) Szentlélek állomáson fordult elő.

A 2014. március havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2013. április - 2014. március időszakban

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajtelítettségi adatok alapján végeztük el.

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma március végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen alacsonyabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát területi átlagban általában a 25-50% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél kissé magasabb telítettségi értékek (50-60%) csak a Maros-Körös köze déli peremén fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest – jellemzően a Tiszántúlon – csökkent. Síkvidékeink területi átlagában az 50-95% közötti telítettségi értékek fordultak el.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest kismértékben növekedett. A jellemző telítettségi értékek a hónap végén – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 70-80% között alakultak, ennél magasabb értékek (80-100%) csak a Duna-Tisza köze délnyugati peremén, a Dráva-menti síkságon és a Kisalföld területén fordultak elő.

Talajvíz

Márciusban egyes körzetek kivételével a síkvidékek csaknem mindegyikén emelkedett a talajvízszint, melynek mértéke a Dráva-menti síkság és a Mezőföld néhány kisebb körzete kivételével kisebb volt 10 cm-nél. A legnagyobb, 50 cm-t meghaladó emelkedés a Dráva-menti síkság területe központi részén mutatkozott. A Kisalföld északi részén, a Marcal vízgyűjtőjén, a Bükk előterében, a Tiszaháton, a Szatmári-síkság északi felén, a Kis-Sárrét, a Tiszazug valamint a Körös-Maros köze északnyugati részén kisebb, néhány cm-es talajvízszint-csökkenés alakult ki.

Az 1971-2000. közötti időszak március havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör csaknem valamennyi síkvidéki tájon. A legjelentősebb (150-300 cm, helyenként nagyobb) eltérések a Duna-Tisza köze területén az Északi-középhegység előterében mutatkoztak. A Mosoni-sík északi részén, a Kelet-Nyírség középső sávjában, a Tiszaháton, továbbá a Kis-Sárrét területén, továbbá a Tiszántúlon több körzetben 100-150 cm közötti eltérés alakult ki.

A viszonyítási időszaknál magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Tiszántúl egyes részterületein, a Tisza völgsíkján több kisebb körzetben, a Kisalföldön (Kapuvári-sík), továbbá a Dráva-menti síkság nyugati peremterületén. A legnagyobb, 50 cm-t meghaladó eltérés a Hajdúság déli részén, a Szolnoki-ártér területén, valamint a Dráva-menti síkság nyugati peremvidékén mutatkozott.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2014. március hónapban az 1971-2000. közötti időszak március havi átlagértékénél ~60 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2014 márciusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 93,67 millió m³ volt, ami 5,79 millió m³-rel (7%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A március havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés – maximálisan összesen 510 ha kiterjedésben – a Dráva menti, a Balatonlellel és Kis-Balaton belvízrendszerben fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2014 márciusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 1,84 millió m³-rel (3%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2014. március 11-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint az április az átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos, a május az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál szárazabb, a június az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

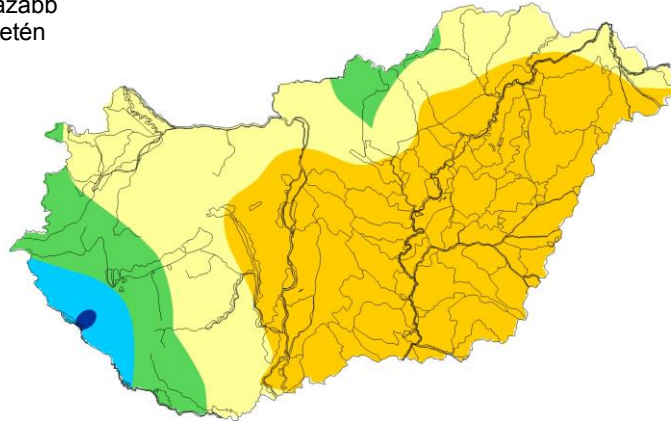
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
április	10,0 – 11,7 (10,3)	35 – 70 (46)
május	14,7 – 17,0 (15,6)	35 – 70 (61)
június	18,0 – 20,3 (18,6)	50 – 90 (75)

Az OMSZ 2014. április 8-án kiadott középtávú előrejelzése szerint a 6 napos időszakban mérsékeltén változékony tavaszi időjárásra lehet számítani. Kedden az átlagosnál enyhébb idő várható, majd a kedd este átvonuló markáns hidegfront hatására mintegy 7-9 kos lehűlés várható. Ezt követően a hét további részében az évszakos átlagnál kissé hűvösebb idő valószínű. Az átvonuló hidegfront sokfelé okoz csapadékot, de ennek mennyisége területi átlagban előreláthatólag nem éri el a 10 mm/nap értéket.

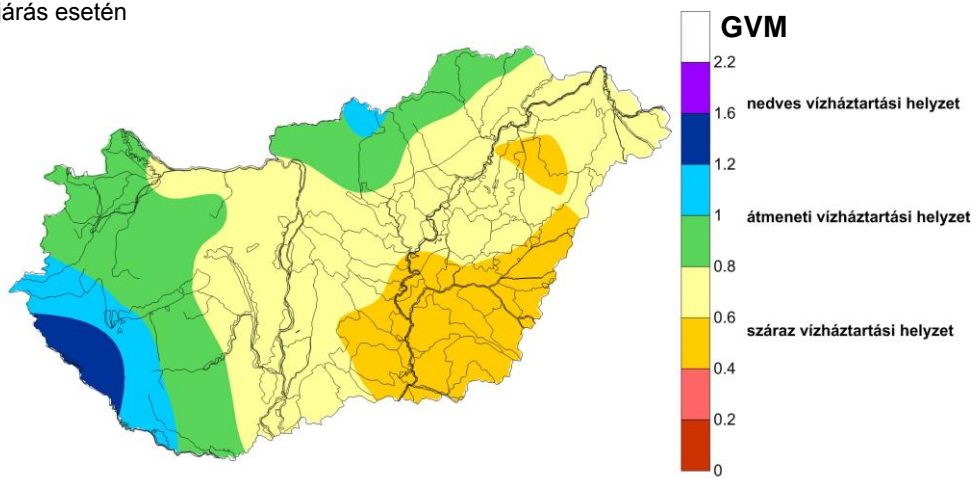
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2014. áprilisra előrejelzett értékei

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható áprilisi alakulását.

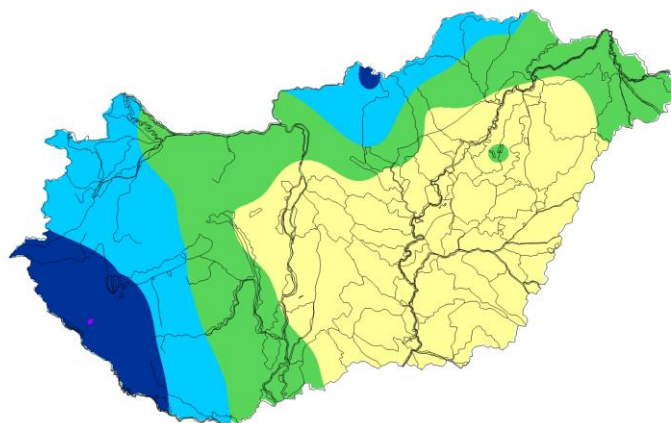
Az átlagosnál szárazabb
áprilisi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos
áprilisi időjárás esetén

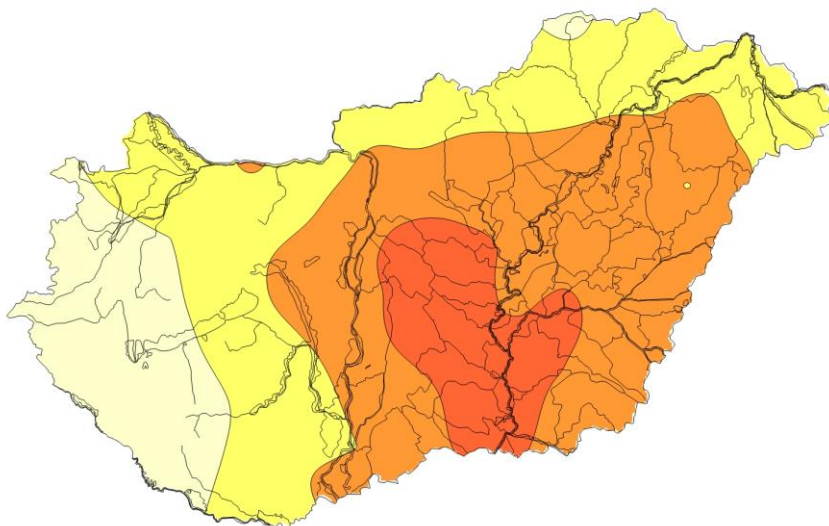

Az átlagosnál csapadékosabb
áprilisi időjárás esetén

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük az aszályhelyzet 2014. évi várható alakulását

Csapadékszegény további időjárás esetén

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

PAI ($^{\circ}\text{C}/100\text{mm}$)

